

Országos pályázat

Kiss Ábel

Nyíregyházi Egyetem, Vizuális Kultúra Intézet

Képi Ábrázolás szak, 2. évfolyam

Témavezető: Csorján Melitta, Oktató

Technika: textilművészet, ruhakészítés, anyaghasználat

Készítésének éve: 2024

**A gésai kosztüm és illusztráció: A japán művészetek
hatása a ruházatra 2025**

A japán művészetek történetének gazdag háttere

A japán művészetek hosszú és sokrétű történetre tekintenek vissza, amelynek középpontjában a harmónia, az esztétika és a természettel való összhang áll. A művészeti hagyományok fejlődése szorosan összefonódott a japán társadalmi és vallási szokásokkal, valamint az évezredek során átvett kulturális hatásokkal, amelyek különleges módon olvadtak össze a szigetország egyedi érzékenységeivel.

Korai művészetek és hagyományok

A japán művészet első jelei az őskori **Jómon-korszakból** (kb. i.e. 14 000–300) származnak, amikor az emberek agyagedényeket és dísz tárgyakat készítettek, amelyekre bonyolult, kötélszerű mintázatok voltak jellemzők. A későbbi **Yayoi-korszakban** (kb. i.e. 300–i.sz. 300) megjelentek a fémművesség és a rizstermesztés, ami a közösségek és a művészeti technikák fejlődését is elősegítette. Ekkoriban a praktikum és az esztétika kezdett egyre inkább összefonódni.

A buddhizmus és a klasszikus művészetek

A **buddhizmus** érkezése az i.sz. 6. században alapvetően formálta a japán művészeteket. A **Nara-korszakban** (710–794) a templomépítészet és a szobrászat új szintre emelkedett, miközben a kínai és koreai hatások tovább gazdagították a helyi hagyományokat. A **Heian-kor** (794–1185) a japán udvari kultúra csúcspontját jelentette, ahol a festészet, költészet és irodalom virágzott. A korszak legismertebb művei, mint a *Genji monogatari* vagy az **emaki** festett tekercsek, finom esztétikai érzékenységről és mély narratív gazdagságról tanúskodnak.

Feudális korszak: a harcosok és a népművészet kora

A **Kamakura-kor** (1185–1333) a szamurájok és a harcosok kultúrájának felemelkedését hozta, ahol a művészetek realisztikusabbá és erőteljesebbé váltak. A **Muromacsi-korszakban** (1336–1573) a zen-buddhizmus hatására az egyszerűség és az üresség esztétikája vált meghatározóvá, különösen a kertművészetben és a teaceremóniákban. Az **Edo-korszak** (1603–1868) már a városi kultúra virágzásának időszaka volt, ahol a szórakoztatás és a népművészet, például a fa metszetek (**ukiyo-e**) és a kabuki színház, meghatározó szerepet játszott.

Ruházat és textilművészet

A japán művészetek különleges ága a ruházati kultúrában bontakozik ki, ahol minden textil, mintázat és szabás jelentést hordoz. A kimono, Japán hagyományos viselete, az elegancia és az egyediség megtestesítője, miközben a színek és minták az évszakokat, társadalmi státuszt vagy vallási jelentéseket is tükröznek. A textilművészet technikái, mint például a sashiko (hímzés), a shibori (batikolás) vagy a yuzen (kézi festés), hosszú hagyományokra épülnek, és a mai napig jelen vannak a kortárs művészetekben.

A gésák és a művészetek összefonódása

A gésák Japán művészeti világának különleges képviselői, akik nemcsak előadóművészetükkel, hanem öltözködésükkel is a kifinomultságot és az esztétikai érzékenységet képviselik. A gésai kosztümök gazdagon díszítettek, szimbólumaik a japán művészet és kultúra mélyebb rétegeire utalnak. A kimonók elkészítése során alkalmazott technikák, mint a varrás, festés és díszítés, egyesítik a hagyományos kézművesség és az egyéni kreativitás elemeit.

Az ilyen alkotások nemcsak esztétikai tárgyak, hanem mély kulturális tanulmányok is, amelyekben a művész kifejezi a japán hagyományok iránti tiszteletét és az ezekben rejlő harmóniát.

A gésai kosztüm mint művészeti kifejezés

A gésák nemcsak Japán híres művészeti képviselői, hanem a japán kultúra szimbólumai is. A gésai kosztüm alapvetően nemcsak egy ruhadarab, hanem egy egész életstílust és filozófiát tükröz. A gésák ruhájának elemei, mint a kimono, a hajtasok, a megkötők, és a díszítések mind azt a célt szolgálják, hogy az előadó művész személyisége és művészete is megjelenjen rajtuk. A japán művészetek, különösen a fametszetek és festmények, a gésák öltözködési stílusának alapvető inspirációs forrásai. A ruhák szimbolizmusának megértéséhez szükséges az alapos kutatás, és a ruházat tervezése során egy olyan elemet választottam, amely nemcsak a gésák világát idézi, hanem az én művészi elképzelésem is kifejezésre jut. A választott téma a halak, melyek a japán kultúrában gyakran szerepelnek mint szimbólumok: a halak az élet ciklusát, a víz alatti világ titkait és a harmóniát jelképezik.

Inspirációk:

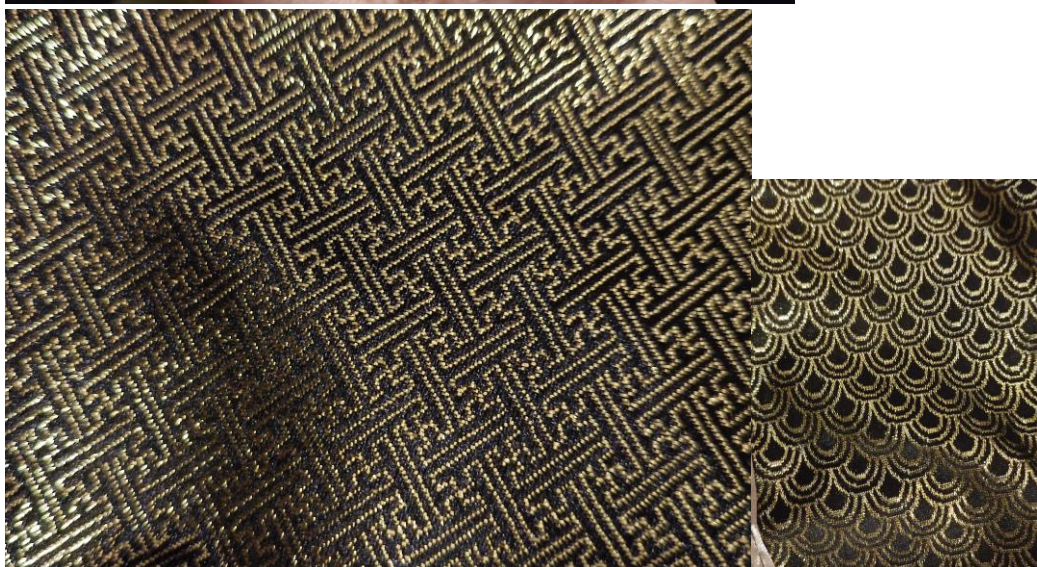

A ruha megalkotása: anyagok és színek

A gésai kosztüm megalkotásánál figyelembe kellett venni a hagyományos japán ruhák viselési szabályait. A ruha hat részből és három réteg hosszú szövetből áll, amit a japán öltözködési stílusok, mint a hanfuk és kimono ihlettek. A gésai kosztüm tervezésekor nemcsak a funkcionalitásra, hanem az esztétikai részletekre is figyeltem, különösen az anyagok és a színek tekintetében. Az arany szín hangsúlyozása nemcsak a nemességet és a kifinomultságot szimbolizálja, hanem a japán művészetben gyakran alkalmazott szín, amely a gazdagságot és az értékeket is kifejezi. A fekete szín a ruha alján a víz alatti világot jeleníti meg, amit a halak formái és sziluettjei ölelnek körbe. Ezzel az elemmel a japán művészetek titokzatos, sejtelmes oldalát próbáltam ábrázolni, ahol az áramló víz

és a formák harmóniája egy misztikus világot terem.

A díszítések és festett részletek

A díszítések tervezésénél fontos szempont volt, hogy azokat kézzel, festékkel készítsem el, így a festett hullámok és halcsontvázak nemcsak a ruha esztétikai részét képezték, hanem az alkotás személyes kifejezőeszközeivé váltak. Az arany festék alkalmazása különösen fontos volt, mivel segített kiemelni a ruhán a különböző mintázatokat, mint a hullámokat és a halcsontvázakat, így az anyag minősége és a kézzel festett részletek egyediségét is hangsúlyozni tudtam. A gésai kosztüm nemcsak esztétikai szempontból, hanem funkcionalitásában is figyelembe veszi a hagyományos japán öltözködési szabályokat. Az olyan elemek, mint a hajtások és a megkötők lehetővé teszik, hogy a ruha bármely

testalkathoz illeszkedjen, így az akár a viselőjétől függetlenül is rugalmasan formálható. Ez a jellemző hasonlít a kimono vagy hanfu stílusokhoz, amelyeknél az öltözködés nemcsak az esztétikát, hanem a szertartásos jellegű szabályokat is szolgálja.

A hal motívuma Japánban

A hal motívuma a művészetekben gyakran a bőség, a jólét, az életerő és a megújulás szimbóluma. Különösen a japán művészetben a halak, mint például a koi ponty, mély szimbolikával bírnak: a koi a kitartás, az erő és a siker jelképe, mivel képes felúszni a hegyi patakok erős áramlatai ellen. A koi-t gyakran ábrázolják festményeken, textíliákon és tetoválásokon, sokszor élénk színekben, hogy hangsúlyozzák energiáját és szépségét.

A kínai és japán kultúrákban a hal a víz elemmel kapcsolódik, amely az élet forrása és a spirituális tisztulás jelképe. Emellett a hal motívuma a buddhizmusban a szabadságot és a vágyaktól való mentességet is reprezentálja, mivel a hal szabadon mozog a vízben, akadálytalanul.

Az illusztráció: a gésai figura és a halak harmóniája

Miután a gésai kosztüm elkészült, az illusztráció készítése következett. A festményen a figura és a halak körülötte tökéletes harmóniában jelennek meg, tükrözve a japán művészetek finomságát és összhangját. A választott kompozíció, melyben a halak és a figura egy egységet alkotnak, a Jin-Jang szimbólumát is megidézi, mely az ősi japán kultúrában az egyensúlyt és harmóniát szimbolizálja. A háttér világos, egyszerű, hogy a figura és a halak részletei kiemelkedjenek belőle, így a ruha és az illusztráció egységét és finomságát hűen tükrözik. Az illusztrációval nemcsak a ruha részleteit próbáltam hangsúlyozni, hanem azt is, hogy a japán művészetekben a természet és a művészeti kifejezés hogyan fonódik össze. A halak formái és mozgása a vízben olyan dinamikát és életet sugallnak, ami a gésai karakterét is tükrözi. Ezáltal a ruházat és az illusztráció egy szimbolikus egységet alkot, amely nemcsak a japán kultúra tiszteletét, hanem az én személyes művészi felfogásomat is kifejezi.

A jövőbeli terveim

Bár a gésai kosztüm és annak illusztrációja már elkészült, az alkotás folyamata továbbra is inspirál. A japán művészetek, a fametszetek és az egyedi anyagok használata iránti érdeklődésem továbbra is él, és szeretnék ezen a területen még mélyebb ismereteket szerezni. A japán kalligráfia, a hagyományos festészet és a fa és papír alapú művészetek elsajátítása mind olyan célok, amelyek segíthetnek tovább gazdagítani művészi pályámat. Ez az alkotás, amely a japán kultúrával való kapcsolatomat tükrözi, nemcsak egy egyszerű ruha megalkotásáról szól, hanem egy olyan művészeti projektről, amelyben a hagyományos és a modern művészetek ötvöződnek. A gésai kosztüm és annak illusztrációja egy művészi kifejezésmód, amely a japán kultúra tiszteletére és az általam kifejezni kívánt esztétikai és szimbolikus tartalomra épít.

A kimono részei

Több rétegű kötő kimono

Alsó öv (előkelők ruhadarabja)

Felső öv (a rétegek egyben tartását segíti)

Váll dísz

